

Єрмаков Юрій Олександрович,
провідний науковий співробітник відділу
науково-правових експертиз та
законопроектних робіт Науково-дослідного
інституту публічного права, доктор
юридичних наук, доцент

ВІЙНА ЗА РЕСУРСИ – ЯК СПОСІБ ВСТАНОВЛЕННЯ КОНТРОЛЮ НАД ЕКОНОМІКОЮ ТА ЗАХОПЛЕННЯ ВЛАДИ

Існування, самозбереження і прогресивний розвиток України як суверенної держави багато в чому залежить від здійснення цілеспрямованої політики щодо захисту її національних інтересів. Раніш злочинність у сфері надкористування була тісно пов'язана з соціально-політичними умовами функціонування економіки і цей фактор обумовлював криміногенність цієї сфери.

З початком російської агресії з 2014 року – соціально-політичні умови в Україні суттєво змінилися, саме у контексті мети агресора. РФ використовувала власні корисні копалини, зокрема – «вуглеводи» не тільки з метою отримання надприбутків, але й для створення важелів для контролю інших країн. Ще з часів СРСР, будуючи нафто та газопроводи у Європу, і пропонуючи зазначені копалини за дешеvu ціну, росіяни ставили за мету поставити ці країни у залежність шляхом заняття монопольного становища на ринку вуглеводів та диктувати свої умови у політиці та економіці. Частина з шляхів постачання проходила через територію України, яка у той час входила до складу СРСР і відповідно росіяни вважали її своєю невід'ємною вотчиною. Тож після розпаду СРСР і отримання Україною незалежності росіяни розповсюдили свою експансивну політику і на нашу суверенну країну, розраховуючи шляхом встановлення низьких цін на «вуглеводи» – контролювати не тільки економіку а й політику країни. Ще однією з цілей росіян було поступове вибудовування такої ситуації, за якої газотранспортна система України перейшла під їх контроль (або під контроль афільованих з ними структур), що гарантувало б підпорядкування України інтересам кремля. Але супротив народу України реалізації такого сценарію та обрання європейського шляху розвитку внесли суттєвий дисбаланс у ретельно продуманий росіянами план, як стосовно газотранспортної системи так і взагалі контролювання влади в Україні. Слід зазначити, що одним з варіантів такого плану було позбавлення України можливості використання

корисних копалин, які знаходилися на території країни. Ця практика не є новою.

Науковці зазначають, що відбувається трансформація злочинності в площині утвердження такого вектору як боротьба за природні ресурси і тому політична та екологічна злочинність набувають все більшої площі спільної інституційної взаємодії. Превуалюючими напрямками політичної кримінальної активності у сфері доступу до природних ресурсів є забезпечення контролю за видобуванням вуглеводнів, блокування розвитку технологій альтернативної енергогенерації, контроль над запасами прісної води. Внаслідок чого феномен політичної злочинності відображає залежність не лише від політичної кон'юнктури, а й від параметрів природного середовища людей як біологічного виду [1, с. 257].

У підтвердження планів росіян можна зазначити про первинну окупацію (у 2014 році) саме тих територій на яких в основному знаходилися поклади корисних копалин, які можна було використати як альтернативу у випадку скасування постачання вуглеводів з РФ (як вугілля – антрациту так і сланцевого газу). Forbes оцінив вартість корисних копалин в Україні в 14, 8 трлн. доларів з яких перші три позиції (за вартістю) займають корисні копалини, поклади яких знаходяться у Донецький (3,8 трлн. доларів), Луганський (3,2 трлн. доларів) та Дніпропетровський (3,5 трлн. доларів) областях (для порівняння – у Київській області покладів корисні копалини знаходиться на 21 млрд. доларів. Не в останню чергу ці цифри складаються з вартості саме зазначених вище «енергетичних мінералів». Тобто, можна стверджувати, що росія, здійснюючи збройну агресію, намагається не тільки захопити територію України, але й позбавити її можливості використовувати власні природні ресурси, збройним шляхом намагається вплинути на економіку, з метою вирішення політичних питань.

Список використаних джерел

1. Орлов Ю. В. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності : монографія. Х. : Діса Плюс, 2016. 656 с.